

Nr 216.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om anslag till låneunderstöd för vissa regummeringsföretag.

(4:e avd.)

I en den 12 maj 1939 dagtecknad proposition, nr 310, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* till Låneunderstöd för skuldsatta regummeringsföretag å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor; *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande lån ur förenämnda anslag efter prövning av omständigheterna i varje föreliggande fall biträda ackord i eller utom gäldenärs eller löftesmans konkurs ävensom eljest vid gäldenärs eller löftesmans obestånd helt eller delvis eftergiva långivarens rätt, med befogenhet för Kungl. Maj:t att uppdraga åt kommerskollegium att besluta i sådan fråga.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

Vid anmälan av förslag till ändrad automobilbeskattning den 3 mars 1938 framhöll jag (propositionen nr 234, sid. 52), att det enda egentliga skälet för gummiringsskattens bibehållande skulle vara hänsyn till regummeringsverkstäderna, för vilka dess borttagande enligt vad det uppgivits skulle medföra minskad arbetstillgång. Men detta skäl — vilket skulle kunna anföras även mot det vid skattens bibehållande i och för sig berättigade kravet på införande av skatt på regummeringsgummi — ansåg jag icke böra tillmätas avgörande betydelse. Det förefölle icke osannolikt, att de befarade olägenheterna för ifrågavarande näringsgren i viss mån överdrivits, om man beaktade att regummering enligt uppgift i icke ringa omfattning förekomme i länder utan gummiringsskatt samt att jordbrukets och skogsbrukets ökade användning av ringar kunde tänkas medföra åtminstone någon kompensations.

Den verkställda statistiska utredningen ger vid handen, att regummeringen i och med skattens borttagande nedgått mycket starkt och att sådana företag, för vilka denna nedgång icke i någon mån motvägts genom ökad inkomst av den kraftigt ökade försäljningen av nya gummiringar, för närvarande befinna sig i ett svårt läge. Särskilt gäller detta i fall, då regummeringsmaskinerna köpts under senare år på kredit, vilket i betydande utsträckning varit förhållandet. Till och med under år 1938 — sedan kommittéförslaget om gummiringsskatten framlagts — ha maskinfirmorna avyttrat regummeringsmaskiner till avsevärda belopp, huvudsakligen till de minsta företagen inom branschen.

Det är att antaga, att regummeringsindustrins svårigheter äro störst under den första tiden efter en skatteändring, i samband varmed försäljnings-

priset i minuthandeln å nya bilringar omedelbart nedgått med över en tredjedel av sitt tidigare belopp. Härigenom har en betydande nyanskaffning av ringar befunnits fördelaktig och en motsvarande minskning av regummeringsbehovet inträffat. Man synes vara berättigad att, såsom bland annat av kooperativa förbundet med stöd av vissa anförda omständigheter framhållas, räkna med att åtminstone någon ökning av regummeringen skall inträda efter en tids förlopp.

Vid den anpassning efter de nya förhållandena, som hittills ägt rum, ha åtskilliga verkstäder, enligt vad utredningen visat, i betydande grad och med viss framgång inriktat sig på ökad försäljning av gummiringar och annan verksamhet. För sådana företag, vilka dragas med avsevärda skulder för regummeringsapparat, erbjuder dock inriktningen på de nya eller nu utvidgade verksamhetsgrenarna finansiella vanskligheter, eftersom det är tvivelaktigt, i vad mån dessa verksamhetsgrenar kunna bära amorteringar och avsevärda räntekostnader för de i närvarande läge föga nyttjade regummeringsmaskinerna. I syfte att underlätta en anpassning till nya verksamhetsformer och bereda de skuldsatta företagen något andrum synes mig en statlig stödaktion genom billiga lån på kort tid icke sakna berättigande.

Om hjälpåtgärder av ifrågasatt slag skola kunna ha åsyftad verkan, måste de tydligen genomföras inom den närmaste tiden. Med tanke härpå finner jag önskvärt, att frågan kommer under behandling av innevarande års riksdag, och vill därför, trots den framskridna tiden, tillstyrka, att förslag föreläggas riksdagen om anvisande av ett anslag till låneunderstöd åt skuldsatta regummeringsverkstäder, att disponeras efter i huvudsak de linjer, som föreslagits av kommerskollegium.

Utskottet.

Genom upprepade höjningar av skatten å automobilgummiringar, varav den senaste vid 1932 års riksdag till kronor 3: 50 för kilogram, allt under det att den råvara, som användes vid regummeringen, lämnades obeskattad, utvecklades kraftigt regummeringsförfarandet — avseende påläggning av ny slitbana på äldre gummiringar — och därmed också företagsamheten inom regummeringsbranschen. Under år 1936 började också nya modernare regummeringsmaskiner föras i marknaden. Dylika maskiner ha, enligt vad kommerskollegium påvisat, alltsedan dess och ännu in på sista tiden nyan-skaffats av landets regummeringsfirmor.

Då i maj 1938 ringskatten helt bortföll, sjönk priset på nya ringar med en tredjedel eller än mer, och härmed ställde sig regummeringsförfarandet ej längre alls så ekonomiskt gynnsamt. Det inträdda bakslaget har för regummeringsverkstäderna ställt sig desto kännbarare, som de i regel äro jämförelsevis nystartade samt föga kapitalstarka företag.

Propositionen avser att öppna möjlighet till amorteringslån på normalt högst 8,000 kronor och mot 2 procent ränta — samt med de mycket begränsade krav på säkerhet, som av förhållandena torde vara påkallat — till verkstadsinnehavare, som särskilt hårt drabbats av den företagna skatteomläggningen.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Låneunderstöd för skuldsatta regummeringsföretag* såsom kapitalinvestering i fonden för låneunderstöd för bud-

getåret 1939/40 anvisa ett *reservationsanslag* av 600,000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande lån ur förenämnda anslag efter prövning av omständigheterna i varje föreliggande fall biträda ackord i eller utom gäldenärs eller löftesmans konkurs ävensom eljest vid gäldenärs eller löftesmans obestånd helt eller delvis eftergiva långivarens rätt, med befogenhet för Kungl. Maj:t att uppdraga åt kommerskollegium att besluta i sådan fråga.

Stockholm den 26 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gränebo*, *Johansson* i Fredrikslund, *Oscar Olsson*, *Nilsson* i Landeryd, *Bergström*, *Gustafsson* i Benestad, *Pauli*, *Ström* i Lidköping, *Lindström*, *Bäcklund*, *Bergman* och *Domö*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Danielsson*, *Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Ward*, *Weijne*, *Andersson* i Södergård, *Andersson* i Malmö och *Hansson* i Rubbestad.
